

CAPITOLUL I

ARGUMENT

Contabilitatea a apărut pe o anumită treaptă de dezvoltare a societății omenești, din nevoia de a cunoaște volumul de muncă vie și materializată cheltuită și rezultatele producției și schimbului. Ea a izvorât din cerințele activității practice și s-a perfecționat continuu ca o consecință firească a dezvoltării relațiilor economice de producție și de schimb.

Prima definiție dată contabilității aparține italianului Luca Paciolo, fiind formulată în lucrarea sa “Summa de Arithmetica, Geometria, Proportioni et Proportionalita” care a apărut în Veneția în anul 1494. El analizează contabilitatea ca un ansamblu de principii și reguli privind înregistrarea în partidă dublă a averii ce aparține unui negustor, precum și la toate ce aparțin acestuia, în ordinea în care au loc. În concepția sa, partidă dublă este definită prin prisma ecuației de schimb dintre **avere** și **capital**. Fiecare mișcare sau tranzacție intervenită în masa averi implicid a capitalului este reprezentată ca un raport dintre primire și dare , respective între debitor , cel care primește valoarea și creditor , cel care o avansează .

Contabilitatea este astăzi o știință economică specializată în gestiunea valorilor separate patrimonial inclusă în familia științelor sociale. De aceea, împreună cu alte științe de aceeași vocație, sunt tratate ca o grupă distinctă de științele economice generale.

Obiectul contabilității constă în evidența , calculul ; analiza și controlul raporturilor de schimb dintre alocarea și finanțarea , destinația și proveniența , utilizarea și reproducția valorilor economice separate patrimonial , cu dezvoltarea situației nete și finanțarea a patrimoniului , precum și a rezultatelor obținute.

În prezent actul normativ de bază care reglementează modul de organizare și de conducere a evidenței contabile este Legea Contabilității nr.82/1991. acest act normativ conține reglementări unitare cu privire la organizarea sistemului contabil din România atât pentru agenții economici cât și pentru celelalte entități, inclusive pentru instituțiile publice.

Pentru agenții economici evoluția sistemului contabil a cunoscut schimbări structurale importante marcate prin:

-H.G. nr.704/1994 – odată cu aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii Contabilității a apărut și planul de conturi aplicabil tuturor agenților economici;

-O.M.F.P. nr.94/2001 – aprobă Reglementările contabile cu Directiva a IV-a a Comunității Economice Europene și cu Standardele Internaționale de Contabilitate aplicabile unităților economice care îndeplinesc criteriile de marime menționate în actul normativ;

-O.M.F.P.nr.306/2002 – aprobă reglementările contabile simplificate, armonizate cu Directivele Europene aplicabile unităților economice care se situează sub limita stabilită, considerate că fac parte din întreprinderile mici și mijlocii care au intrat în vigoare la 1.ianuarie.2003.

Se poate afirma că o dată cu aplicarea ultimelor două acte normative , sistemul contabil românesc al agenților economici a fost reformat răspunzând atât necesităților de informare a utilizatorilor cât și cerințelor de armonizare cu Directivele Europene și cu Standardele internaționale de Contabilitate.

.Motto:

„ Contabilitatea este una din cele mai sublime creații ale spiritului omenesc pe care fiecare bun gospodar ar trebui s-o folosească în gospodăria sa.”

GHEOTE

Din acest motto deducem importanța contabilității și necesitatea ei, în orice domeniu de activitate , așa cum pentru noi oamenii , sunt necesare pentru a supraviețui aerul și apa

Oricum, nu e de prisos să afirmăm că de modul cum este cunoscută, înțeleasă și aplicată contabilitatea depinde viața unei societăți comerciale și că a o cunoaște fragmentat, fie doar din presă, fie de la alții, poate însemna și riscul de greși cu bune intenții.

CAPITOLUL II

CONTABILITATEA CAPITALURILOR

2.1.Continutul și structura capitalurilor

Sub aspect economic , capitalul cuprinde totalitatea resurselor materiale care , prin asociere cu

ceilanți factori de producție (munca , știința , informația , pământul) , participă la producerea de bunuri în scopul obținerii unui profit.

Din punct de vedere contabil, capitalurile deținute de agenții economici reprezintă surse stabile și permanente de finanțare a activului patrimonial.

Cu ajutorul capitalurilor, societatea își procură mijloacele economice necesare: utilaje, clădiri, mijloace de transport, stocuri de materii prime și materiale, obiecte de inventar , etc.

Din punct de vedere patrimonial, capitalurile sunt elemente de pasiv.

Capitalurile se formează la înființarea societății, iar pe parcursul desfășurării activității ele se majorează sau diminuează, după caz, iar la încetarea activității se lichidează.

Conturile de capitaluri cuprind totalitatea resurselor de finanțare stabile, aflate la dispoziția unității patrimoniale formate din:

- 1 capitalurile proprii;
- 2 provizioane pentru riscuri și cheltuieli asimilate capitalurilor proprii;
- 3 împrumuturile pe termen mediu și lung și alte surse cu durata de finanțare mai mare de un an.

Privite în contextual legii nr.82/1991 capitalurile permanente se structurează:

1.) CAPITALURI PROPRII care cuprind totalitatea capitalurilor aflate în proprietatea titularilor de patrimoniu (acționari , asociații , întreprinzători individuali).Acestea se constituie din aportul proprietarilor , din profit , din subvenții , etc.Principalele forme de manifestare ale capitalurilor proprii sunt :

- **capital social**
- **prime legate de capital**
- **diferențe din reevaluare**
  - **rezerve**
  - **rezultat reportat (profit nerepartizat (+)/ pierdere neacoperită(-))**
  - **rezultat curent (profit (+)/ pierdere (-))**
- **fondurii proprii**
  - **subvenții pentru investiții**
  - **provizioane reglementate**

2.) PROVIZIOANE PENTRU RISCURI ȘI CHELTUIELI sunt surse constituite la sfârșitul exercițiului financiar, în temeiul principiului prudenței, cu scopul de a evita posibile pierderi generate de apariția unor fenomene de risc:

- **litigii cu alte societăți**
- **garanții acordate clienților**
- **cheltuieli cu reparații capitale**
- **pierderi din schimb valutar**

3.) CAPITALURI STRĂINE sunt surse atrase de întreprindere de la alte societăți sau de la bănci , sub forma împrumuturilor pe termen mediu și lung. Ele sunt rambursabile la scadență și purtă toare de dobândă. Cuprind următoarele categorii:

- **împrumuturi din emisiuni de obligațiuni**
- **credite bancare pe termen mediu și lung**
- **datorii legate de participații**
- **alte împrumuturi și datorii assimilate**

Reflectarea în contabilitatea financiară a capitalurilor societății comerciale se realizează cu ajutorul clasei de conturi nr. 1 din Planul General de Conturi.

Conturile din claca 1, întrucât reflectă resursele întreprinderi (componente ale pasivului patrimonial) funcționează după regula de pasiv.

Conturile de capital încep să funcționeze prin a se credit și se creditează cu existentul inițial și cu majorările de pasiv (la constituirea rezervelor) , se debitează cu micșorările de pasiv (la constituirea resurselor) , iar soldul final creditor reflectă resursele neutilizate încă (existente).

2.2. Evaluarea capitalului

Capitalul social este evaluat și figurează în contbilitate prin intermediul acțiunilor la societățile de capitaluri și a **părților sociale** la societățile de personae ca noțiuni de valoare egală a acestora. Evaluarea părților sociale sau a acțiunilor duce la evaluarea societății însăși.

Acțiunile și părțile sociale sunt fracțiuni din capitalul unei societăți stabilite la valori egale prin

statutul societăților, această mărime putând determina **valoarea nominală**.

Valoarea nominală (V.N.) este dată de raportul dintre capitalul societății și numărul de acțiuni emise și reprezintă valoarea de referință care dă posibilitatea evaluării capitalului unei întreprinderi astfel:

$$\text{Capital social} = \text{Număr de acțiuni} \times \text{Valoare nominală}$$

Evaluarea întreprinderi se face și pe baza datelor din bilanț și astfel se obține **valoarea bilanțieră** a titlurilor, numită și **valoare contabilă (V.c.)**.

$$VC = \frac{\text{Activul net contabil}}{\text{Nr. de acțiuni ce compun capitalul}}$$

Activul net contabil (ANC): se determină ca diferență între activul real și datoriile și exprimă mărimea patrimoniului care ar trebui să revină asociaților, dacă aceștia ar împărți elementele de activ după plata datoriilor.

$$\text{ANC} = \text{Activul real} - \text{Datorii}$$

$$\text{Activul real} = \text{Activul bilanțier} - \text{Activele fictive}$$

Activul fictiv cuprinde costurile din activ care nu reprezintă valoarea reală pentru întreprindere, cum ar fi: cheltuielile înregistrate în avans, prime privind rambursarea obligațiilor, diferențe din conversie a creanțelor și datoriile în devize, cheltuieli de constituire a societății inclusiv cele cu emisiunea obligațiilor.

2.3. Structura clasei I de conturi

Structura complexă a capitalului determină utilizarea unui sistem de conturi capabil să asigure înregistrarea, urmărirea și controlul în mod distinct al elementelor specifice în componența lor.

Libertatea de acțiune specifică economiei de piață, presupune și diversificarea căilor prin care o întreprindere își poate alege noi capitaluri sau își poate plasa în mod rentabil propriul capital.

În structura planului de conturi, clasa I este destinată conturilor de capitaluri, în care se

regăesc pe grupe conturile sintetice de gradul I și , unde este cazul , conturile sintetice de gradul II , elementele componente ale capitalurilor .

Grupa 10 cuprinde conturile de „ Capital și rezerve” prin intermediul cărora se înregistrează , se urmăresc și controlează distinct elementele specifice ale capitalului , utilizând conturi sintetice de gradul II care devin conturi operaționale , fie pentru a reprezenta un element după natura și mediul de constituire în cazul primelor legate de capital și a rezervelor.

Grupa 11 „ Rezultatul reportat” care reprezintă profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită din anii precedenți.

În privința conturilor de stabilire a rezultatelor financiare și de repartizare a profitului avem grupa 12 „ Rezultatul exercițiului”, iar pentru evidența subvențiilor pentru investiții grupa 13 „ Subvenții pentru investiții”.

Apare prezentarea conturilor de „ Provizioane pentru riscuri și cheltuieli” în grupa 15.

Lărgirea sferei de acțiune a unei unități patrimoniale și diversificarea relațiilor cu terții determină și în cadrul clasei I, prezentarea într-o grupă distinctă, respectiv grupa 16 a conturilor de „ Împrumuturi și datorii asimilate”.

De remarcat, prezentarea distinctă a conturilor de dobânzi în mod detaliat în conturi sintetice de gradul II în funcție de categoria împrumutului sau datorii asimilate pentru care se calculează dobânzile respective

CAPITOLUL III

CONTABILITATEA CAPITALURILOR PROPRII

3.1. Contabilitatea capitalului social

Capitalurile proprii denumite și fonduri proprii corespund finanțării proprii a bunurilor economice aflate în circuitul patrimonial al întreprinderii. În mod corect ele se delimitează prin capitalul individual sau social , primele de capital , diferențele sau plusvalorile din reevaloare , rezervele

înreprinderii , rezultatul reportat , rezultatul exercițiului , subvențiile pentru investiții , provizioanele reglementate și fondurile proprii cu scop determinat.

În structura capitalurilor proprii, capitalul individual sau social are un caracter avansabil. El se constituie, la înființarea întreprinderii, fiind o condiție a existenței și funcționării acesteia. La întreprinderile individuale constituirea capitalului are loc pe calea aportului personal al proprietarului, iar la societățile comerciale, prin aportul în numerar și/sau în natură al societăților, după caz.

În funcție de tipul societății comerciale, se stabilește limita minimă legală a capitalului social:

3 pentru societățile pe acțiuni (S.A.) : 2 500 lei;

4 pentru societăți cu răspundere limitată (S.R.L.) : 200 lei

Constituirea capitalului social ca principală sursă a societății comerciale, presupune parcurgerea a două etape:

5 subscrierea capitalului social;

6 vărsarea capitalului social.

Subscrierea capitalului reprezintă angajamentul scris al asociaților/acționarilor de a participa cu aporturi la constituirea capitalului social. O societate comercială poate fi constituită , numai dacă întregul ei capital a fost subscris.

Vărsarea capitalului reprezintă aducerea efectivă a aporturilor promise (subscrise) de către acționari/asociați și punerea acestora la dispoziția societății.

Practic, prin cele două operațiuni, societatea emite acțiunile, pe care le vinde acționarilor, în schimbul unei sume de bani sau bunuri.

Pe parcursul funcționării societății capitalul acesteia se modifica. Astfel au loc operațiuni de creșteri și micșorări:

1) Căi de majorare a capitalului social

Necesitatea măririi capitalului social poate să apară atunci când unitatea întâmpină dificultăți financiare, dar și atunci când ea este într-o situație prosperă și vrea să-și extindă activitatea. În ambele situații societatea are nevoie de noi fonduri bănești sau de anumite bunuri , pe care preferă să și le procure prin majorare de capital decât să recurgă la împrumuturi , care implică un efort financiar contabil.

Există trei căi de majorare a capitalului social:

1.a.) Prin aducerea de noi aporturi în natură și/sau în numerar de vechi acționari sau de acționari noi.

În această situație, pe de o parte societatea trebuie să emită un număr de acțiuni noi, iar pe de altă parte, datorită noilor aporturi, **crește averea societății.**

Aceste acțiuni noi se emit la un „**preț de emisiune**” care este mai mare decât valoarea nominală. Diferența dintre prețul de emisiune, mai mare și valoarea nominală, mai mică, se numește **primă legată de capital (primă de emisiune și aport).**

1. b.) Prin operații interne

În această situație, societatea dispune de surse (structuri de capital propriu) pe care le utilizează pentru majorarea capitalului social (prime de emisiune, rezerve din reevaloare, rezerve, rezultatul reportat).

Fiind vorba de majorare în „acte”, fără ca acționari să aducă noi aporturi, **averea reală asociației se modifică.**

1.c.) Prin conversia obligațiilor în acțiuni

Pe această cale, societatea a primit anterior, un împrumut pe bază de obligațiuni, iar la scadență, cu acordul creditorului devenind acționar la societate (posesorul unui număr de acțiuni în valoare egală cu suma împrumutată și nerestituită).

2.) Căi de diminuare a capitalului social

Societatea recurge la diminuarea capitalului social, de regulă, în situații nefavorabile când o parte din acționari se retrag, când înregistrează pierderi sau când volumul de activitate este redus în raport cu capitalul existent.

Există trei căi de reducere a capitalului social:

2.a.) Prin retragerea acționarilor/asociaților

Aceștia solicită restituirea aporturilor proprii anterior aduse.

2.b.) Prin acoperirea pierderilor precedente (din anii anteriori)

Această operațiune este necesară pentru a restabili echivalența dintre activul real și capitalul social nominal ca și între valoarea nominală și valoarea de piață a acțiunilor. Această operațiune îi avantajează pe asociați și acționari, întrucât existența unor pierderi cronice este o piedică în distribuirea de dividende, care au ca sursă beneficiile reale. Micșorarea capitalului prin acoperirea pierderilor se poate face numai în cazul în care au fost epuizate toate rezervele constituite.

2.c.) Prin răscumpărarea de la acționari și anularea acțiunilor proprii

Dacă la constituirea capitalului social, societatea a vândut acționarilor acțiuni proprii, prinind de

la aceștia o sumă de bani (la valoarea nominală a acțiunilor) , acum , societatea primește acțiunile înapoi și restituie acționarilor sumele de bani.

Această operațiune se numește răscumpărare și are loc la un preț de răscumpărare egal, mai mare sau mai mic decât valoare nominală a acțiunii.

Acțiunile proprii răscumpărate se anulează, determinând diminuarea capitalului social.

3.2. Contabilitatea primelor legate de capital

Primele de capital sunt elemente de capital propriu, deci surse, constituite în cazul emisiunii de noi acțiuni, cu ocazia aducerii de noi aporturi sau fuziuni cu alte societăți. În ambele cazuri, se produce creșterea capitalului social.

În funcție de modul de constituire, acestea se grupează astfel:

a.) primele de emisiune se determină prin diferența dintre valoarea de emisiune a noilor acțiuni sau părți sociale (mai mare) și valoare nominală a acestora (mai mică).Primele de emisiune au o dublă funcție:

- să acopere cheltuielile de emisiune;
- să egaleze drepturile acționarilor noi cu cele ale vechilor acționari, prin compensarea diferenței dintre valoarea nominală și valoarea contabilă a vechilor acțiuni.

b.) primele de fuziune apar în cazul fuzionării mai multor societăți, operațiune care presupune emisiunea de noi acțiuni. Se calculează ca diferență între valoarea bunurilor primite pri fuziune și suma cu care a crescut capitalul social al întreprinderi absorbante.

c.) primele de aport apar în cazul creșterii capitalului social prin aport în natură. După evaluarea acestui aport se calculează numărul de acțiuni noi care trebuie emise. Primele de aport se determină ca diferență între valoarea matematică-contabilă a acțiunilor și valoarea lor nominală.

Pentru societățile care emit acțiuni, primele legate de capital reprezintă o resursă proprie permanentă de finanțare a activelor.

3.3. Contabilitatea diferențelor din reevaluare

Rezervele din reevaluare reprezintă surse constituite cu ocazia reevaluării imobilizărilor din

patrimoniu, pe bază de reglementări legale.

Reevaluările au loc în perioadele de inflație și constau în actualizarea valorii de înregistrare a activelor imobilizate (terenuri, mijloace fixe, titluri de valoare imobilizate).

Reevaloarea trebuie efectată suficient de regulat pentru ca în bilanț activele respective să fie evaluate cât mai aproape de valoarea lor justă (exemplu: la fiecare 3 sau 5 ani).

În practică se reevaloauă cel mai adesea clădirile, care datorită funcționării îndelungate, suferă cel mai puternic impact în perioadele caracterizate prin variația prețurilor.

Diferențele din reevaloare se stabilesc prin compararea valori actuale (mai mari) cu valoarea de intrare (mai mică) a elementelor de activ supuse reevalorii.

Diferențele din reevaloare se încorporează ulterior în rezerve, sau se pot transfera la capital social. De asemenea, cu diferențele din reevaloare se pot acoperi pierderile din exercițiile anterioare.

3.4. Contabilitatea rezervelor

Rezervele sunt surse proprii care pot fi constituite din: profit, prime legate de capital, diferențe din reevaloare etc. Ele se constituie de regulă la sfârșitul exercițiului financiar.

Rezervele consolidează baza materială a unității, sporind capacitatea acesteia de a face față unor conjuncturi nefavorabile și a eventualelor pierderi. Sunt într-un fel, „bani albi pentru zile negre”, adică o expresie a spiritului de prevedere. În principal rezervele se pot utiliza pentru acoperirea pierderilor sau pentru majorarea capitalului social.

După modul de constituire și utilizare, rezervele se grupează astfel:

- a) **Rezervele legale** care se constituie la sfârșitul anului, obligatoriu, în cotă de 5% din profitul brut contabil, anual, până când ating 20% din capitalul social. Se utilizează pentru acoperirea pierderilor precedente.
- b) **Rezervele statutare** se aseamănă cu rezervele legale, cu deosebirea că modul de constituire nu este stabilit prin lege, ci este prevăzut de statutul societății comerciale și prin contractul dintre asociați sau acționari. Aceste rezerve nu pot fi modificate decât după modificarea

statutului societății comerciale. Procentul de statut se aplică asupra profitului net. Se utilizează mai ales pentru a fi în capital cu scopul majorării acestuia.

- c) **Alte rezerve** sunt prevăzute de lege sau de statut și pot fi constituite facultativ din profitul net obținut (rămas după deducerea impozitului pe profit), fiind destinate acoperiri pierderilor, creșteri capitalului social, acordări de dividende și în anii de exercițiu financiar care se încheie cu pierderi, pentru răscumpărarea propriilor acțiuni de către societate și alte destinații stabilite prin hotărârea generală a asociaților.

3.5 Contabilitatea rezultatului reportat

Rezultatul reportat reprezintă profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită din anii precedenții. Cu ajutorul lui se ține evidența rezultatului sau părții din rezultatul exercițiului precedent a căror repartizare a fost amânată de adunarea generală a acționarilor sau asociaților.

- a) **Profitul nerepartizat** – contul 117. Are rol de **pasiv**. Profitul reprezintă o sursă proprie de finanțare până în momentul distribuirii sale pe destinații stabilite prin lege sau prin statutul societății comerciale. Profitul reportat se poate repartiza în exercițiile următoare pentru constituirea de rezerve, creștere de capital social, dividende de plată către acționari.
- b) **Pierderea neacoperită** – contul 117. Are rol de **activ**. Pierderea neacoperită se poate acoperi din exercițiile următoare din: profitul curent, rezerva legală, alte rezerve, sau din capitalul social.

Conform legii, pierderea neacoperită din anii precedenții se poate scade din profitul brut înainte de impozitare, pe o perioadă de 5 anii. Deci, permite diminuarea profitului și plata unui impozit pe profit mai mic.

3.6. Contabilitatea rezultatului exercițiului

Sub aspect financiar-contabil rezultatul exercițiului (R) reprezintă diferența dintre venituri (V) și cheltuieli (C), care poate fi profit sau pierdere.

$$\mathbf{R = V - C}$$

Rezultatul exercițiului reprezintă o sursă proprie de finanțare a activelor (bunurilor) economice.

Rezultatul se determină cu ocazia închiderii conturilor de venituri și cheltuieli, operație care în țara noastră se face la sfârșitul fiecărei luni, când veniturile se transferă în creditului contului 121, iar cheltuielile în debitul contului.

Profitul are rol de pasiv și apare în cazul în care veniturile sunt mai mari decât cheltuielile ($V > C$), exercițiu având rezultat favorabil.

Pierderea are rol de activ și apare în cazul în care cheltuielile sunt mai mari decât veniturile ($C > V$), exercițiu având rezultat nefavorabil.

Repartizarea profitului curent se mai poate face, în afara destinațiilor de exemplu, pentru: rezerve statutare, alte rezerve, fonduri proprii, creștere de capital social, acoperirea de pierderi precedente etc.

3.7. Contabilitatea subvențiilor pentru investiții

Subvențiile pentru investiții sunt sume primite cu titlu gratuit de la buget sau din partea diferitelor persoane fizice sau juridice, în scopul finanțării unor investiții care depășesc puterea financiară a unui agent economic.

Conform Legii Contabilității nr. 82/1991, se asimilează subvențiilor pentru investiții următoarele elemente:

- 7 valoarea imobilizărilor primite cu titlu gratuit;
- 8 valoarea imobilizărilor constatate în plus la inventar.

Cu toate că, practic, subvențiile reprezintă venituri excepționale, acestea se includ inițial în categoria capitalurilor proprii, cea ce reprezintă un avantaj fiscal pentru beneficiarul investiției.

Valoarea subvenției se va include în mod eșalonat în venituri astfel:

- 9 trecerea la venituri a unei sume egale cu mărimea amortizării, dacă investiția rezultată din subvenție este amortizabilă;
- 10 trecerea la venituri a unei sume anuale calculate prin împărțirea valorii investiției la 10 ani, dacă investiția respectivă este neamortizată;

De asemenea în această categorie a capitalurilor proprii sunt incluse donațiile sub forma imobilizărilor și plusurilor la inventar.

Conform IAS 20 subvențiile nu vor fi recunoscute decât în momentul în care există o „garanție rezonabilă” că întreprinderea va îndeplini condițiile solicitate pentru acordarea subvenției și că aceasta va fi primită. Aceasta înseamnă că în unele situații recunoașterea subvenției se va realiza înaintea îndeplinirii condițiilor sociale și prin urmare, subvenția poate deveni rambursabilă.

În momentul în care o subvenție urmează a fi rambursabilă, atunci ea trebuie contabilizată ca o modificare de estimare contabilă. Rambursarea trebuie recunoscută în contul de profit și pierdere în anul în care se știe că se va trebui efectuată rambursarea și nu în anul în care se va efectua plata propriu-zisă.

CAPITOLUL IV

CONTABILITATEA PROVIZIOANELOR PENTRU RISCURI ȘI CHELTUIELI

În spiritul principiului prudenței se constituie provizioanele pentru riscuri și cheltuieli care cumulează până în momentul utilizării lor volumul sumelor incluse în cheltuielile anuale. Ele sunt destinate finanțării riscurilor și cheltuielilor pe care evenimentele trecute sau actuale le fac probabile.

În mod direct ele reprezintă echivalentul unor datorii probabile generatoare de pierderi sau cheltuieli. Cazurile cele mai tipice sunt:

- 11 litigii , amenzile și penalitățile , despăgubirile , daunele și altor datorii incerte;
- 12 cheltuieli legate de activitatea de service în perioada de garanție și alte cheltuieli privind garanția acordată clienților.
- 13 cheltuielile de repartizat pe mai multe exerciții cum sunt cheltuielile cu reparațiile capitale etalate , potrivit programului , pe mai multe exerciții;
- 14 proviziuane pentru restructurare;
- 15 alte provizioane specifice anumitor sectoare de activitate.

Dacă din punct de vedere tehnic provizioanele nu ridică probleme deosebite recunoașterea lor este cea care necesită o analiză atentă, întrucât aceasta poate interveni doar atunci când următoarele condiții sunt satisfăcute:

- 16 întreprinderea are o obligație curentă (legală sau implicită) provenită din evenimentele trecute și care este capabilă să antreneze o cheltuială exigibilă în viitor;
- 17 poate fi făcută o estimare rațională a obligației la data bilanțului;
- 18 la decontarea obligației este probabilă o ieșire de resursă purtătoare de beneficii.

Provizioanele pentru riscuri și cheltuieli sunt deductibile fiscal numai în limita actelor normative în vigoare. Astfel, sunt deductibile din punct de vedere fiscal provizioanele pentru garanții acordate clienților și cele pentru pierderi din schimb valutar.

CONTABILITATEA CAPITALURILOR STRĂINE

4.1. Contabilitatea din emisiunea din emisiuni de obligațiuni

Societățile comerciale pe acțiuni pot obține împrumuturi și prin emisiunea de obligațiuni a căror valoare nu poate depăși trei treimi din capitalul social.

În scopul obținerii împrumutului, societatea comercială emite un număr de obligațiuni, fiecare având valoare de înregistrare numită valoare nominală.

Din acest motiv, societatea poartă numele de **emitent**.

Obligațiunea reprezintă un titlu de valoare ce conferă posesorului ei clitatea de creditor asupra unei sume. Deci, cine posedă obligațiuni, va primi în schimbul lor, o sumă de bani.

Ea vinde obligațiunile unei alte societăți (creditoare) numită **obligatar**, primind în schimbul obligațiunilor, bani.

În acest mod emitentul încasează împrumutul de la obligatar având prevăzută prin contract, dobânda pe care o datorează acestuia.

Anual și lunar, emitentul achită obligatarului dobânda datorată, calculată ca procent din valoarea nominală a împrumutului.

La scadență, emitentul răscumpără de la obligatar, obligațiunile, restituind în acest fel suma de

bani și anulează obligațiunile răscumpărate.

Împrumuturile pe bază de obligațiuni (credite obligatate) prezintă anumite restricții :

19 emitentul trebuie să fie societate pe acțiuni sau companie, care să poată garanta cu active de valoare mare (poate primi maxim 3/4 din capitalul vârst având minim 2 ani de activitate).

20 obligatarul poate fi orice societate, sau chiar populația.

4.2. Contabilitatea creditelor bancare pe termen mediu și lung

Creditele sunt sume împrumutate de către bănci persoanelor fizice sau juridice și care trebuie rambursate (restituite) la un anumit termen numit **scadență**.

Creditele bancare sunt purtătoare de dobânzi.

Creditele bancare pe termen lung (peste 5 ani) și pe termen mediu (1-5 ani) sunt destinate finanțării investițiilor.

La acordarea creditelor, băncile solicită agenților economici garanții care trebuie să depășească cu 20-30% valoarea creditului și a dobânzilor.

De asemenea , agenții economici trebuie să întocmească un dosar de creditare , care trebuie să conțină informații privind sediul societății , obiectul de activitate , destinația creditului , posibilitățile derambursare , studiu de fezabilitate , bugetul de venituri și cheltuieli , fluxul de trezorerie , bilanțul , balanța conturilor etc.

Dacă dosarul se aprobă, se întocmesc actele de ipotecă sau garaj asupra garanțiilor.

Contractul de credit încheiat între bancă și debitor stipulează volumul și obiectul creditului, termenul de rambursare, dobânda, comisionul etc.

4.3. Contabilitatea datoriilor legate de participații

Acțiunile unei societăți comerciale pot fi cumpărate de o altă societate sub formă de titluri de participații.

Societatea care acumpărat titlurile poate acorda societății care le-a emis anumite împrumuturi în

condiții avantajoase, preferențiale.

Pentru societatea care acordă împrumutul aceste sume se numesc creanțe legate de participații care se contabilizează ca imobilizări financiare.

Pentru societatea care beneficiază de împrumut, aceste sume reprezintă datorii legate de participații.